

Litewskie prawo sprzyja inwestorom

Ustrój sowiecki był przeciwny hazardowi. Pierwsze jaskółki hazardowego biznesu pojawiły się (nielegalnie!) na Litwie w roku 1990, gdy nie było co prawda przepisów, ale obowiązywała odgórna dyrektywa: „zakaz otwierania domów gry i salonów”.

W roku 1991 Sejm Republiki Litewskiej przyjął ustawę „O przedsiębiorstwach”, która zdawała się legalizować działalność w sferze hazardu, a przynajmniej dała podwaliny dla dalszych prac legislacyjnych. Niestety, szczęście nie trwało długo i już w 1994 r., pod naciskiem opinii publicznej, ten sam Sejm przyjął ustawę całkowicie delegalizującą automaty na siedem kolejnych lat. Pozostała jedynie możliwość urządzania salonów bingo oraz loterii.

Istna eksplozja kasyn...

Te siedem lat nie poszło na marne. W czasie ich trwania niejednokrotnie powstawały nowe projekty ustawy, ale były przez parlament odrzucane. Jednocześnie funkcjonowały jednak nielegalne formy hazardu – pojedyncze automaty, salony, a nawet kasyna. Po długich targach, 1 czerwca 2001 r. Litwa przyjęła ustawę „O grach hazardowych”. Była to pierwszą kompleksową ustawę hazardową w tej części Europy.

Potem wszystko nabrało już niesamowitego tempa. 8 lutego 2002 r. firma Olympic Casino Group Baltija, należąca do znanej obecnie Olympic Entertainment Group, uruchomiła w Wilnie pierwszy salon do gry. W maju tego samego roku kasyno otworzyła polsko-litewska spółka Casino Planet; kolejne kasyno, o nazwie Nese, powstało po niespełna miesiącu w Kłajpedzie. Po roku czasu od tych wydarzeń, rynek

hazardowy niewielkiej Litwy zmienił się nie do poznania. Na początku 2003 r. w kraju funkcjonowało: 11 kasyn, 21 salonów do gry, 1 salon bingo i 58 punktów bukmacherskich.

Przekonania a ekonomia

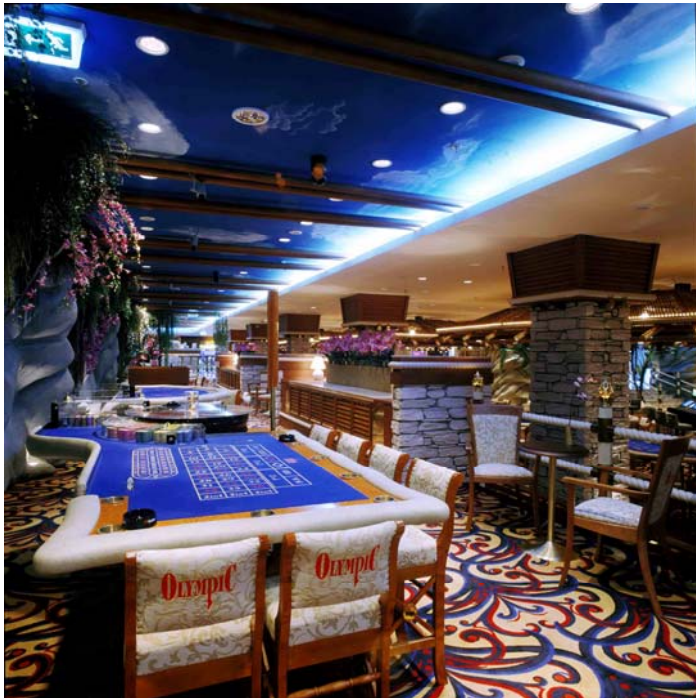
Zadziwiający jest zarówno ogromny potencjał hazardowy Litwinów, jak i ich sympatia do gry – bo przecież hazard napotykał i nadal napotyka na wielką krytykę ze strony społeczeństwa. Udało się jednak pokonać sprzeciw wpływowego Kościoła katolickiego. Rachunek ekonomiczny wygrał z przekonaniem.

Argumentem obrońcy ustawy był rachunek zysków i strat. Przekonywali oni parlament o konieczności legalizacji hazardu w celach podatkowych, sugerując wzrost atrakcyjności kraju, który pozostawał w tyle za Łotwą i Estonią, a nawet za Rosją – gdzie hazard (choć nie

uregulowany) przyciągał wówczas litewskich graczy. Argumentem były także wymagania prawne Unii Europejskiej (UE), do której Litwa chciała wejść.

Opory społeczne odbiły się jednak na treści ustawy. Już w końcu 2003 r. wniesiono do ustawy poprawki i zmiany, w wyniku których stała się ona chyba najbardziej surową i ograniczającą biznes hazardowy w Europie Wschodniej. Przede wszystkim automaty podzielono na dwie kategorie: A i B. Określono i narzucono minimalne liczby urządzeń w kasynach i salonach gry. Rynek musiał się do tego wszystkiego

dopasować w ciągu roku.

Żmudny i trudny start

Pierwszym krokiem przy rozpoczynaniu działalności operatorskiej jest uzyskanie licencji. Zgodnie z ustawą, przy Ministerstwie Finansów działa specjalna komisja ds. hazardu (Valstybinė lošimų priežiūra), odpowiedzialna za weryfikację dokumentów

zgłoszeniowych, przyznawanie licencji, zatwierdzanie zasad gry dla poszczególnych punktów i wydawanie osobnych pozwoleń na ich otwarcie.

Na Litwie obowiązuje pięć rodzajów licencji: dla gier na stołach do gry i na automatach kategorii A (bez ograniczeń wygranych, eksploatowane głównie w kasynach); dla gier na automatach kategorii B (z ograniczoną wygraną, eksploatowane wyłącznie w salonach gry); dla bingo; dla totalizatorów; dla zakładów wzajemnych.

Proces otwierania salonów i kasyn jest bardzo żmudny. Po spełnieniu wszelkich wymogów ustawowych, firma chcąc rozpocząć działalność powinna wykupić licencję, zatwierdzić regulaminy gry na automatach i innych urządzeniach, uzyskać pozwolenie na otwarcie każdego z punktów. Wszystkie to załatwia się wyżej wspomnianej komisji.

Progi i bariery finansowe

Porównując ustawy polską i litewską w kwestii zabezpieczeń finansowych i kapitałów początkowych przy prowadzeniu działalności, ta druga wypada niekorzystnie. Litewska firma, chcąc otrzymać licencję i wszelkie pozwolenia musi zainwestować zdecydowanie większe środki. Oprócz posiadania kapitału zakładowego, przedsiębiorstwo powinno wykupić bezterminową licencję, zapłacić za pozwolenia otworzenia poszczególnych punktów i zgromadzić zabezpieczenia dla wypłat wygranych. Wymagania finansowe wobec startujących operatorów są wysokie.

Za licencję, która jest obowiązkowa dla wszystkich typów działalności hazardowej, trzeba zapłacić 10 tys. litów (1 lit litewski = 1,04 zł). Aby uzyskać pozwolenie na otwarcie kasyna, salonu itd. należy zapłacić podatek: 30 tys. litów w przypadku kasyna, 20 tys. litów – salonu 2 tys. litów – punktu totalizatora lub zakładów wzajemnych.

Minimalny kapitał założycielski to: 4 mln litów w przypadku kasyn, 1 mln litów – salonów bingo, totalizatorów, zakładów wzajemnych i salonów gry na automatach kategorii B, 0,5 mln litów – organizatorów wyścigów konnych.

Oprócz wyżej wymienionych sum, na Litwie (tak, jak w Polsce) obowiązują zabezpieczenia wypłaty wygranych. Minimalna suma, jaką firma obowiązana jest zainwestować w papiery wartościowe państwa i deponować w banku lub rezerwować na swoich kontach, to: 40 tys. litów w przypadku stołu do gry, 25 tys. litów – automatu do gry kategorii A, 300 litów – automatu kategorii B.

Zakaz kuszenia wygranymi

Ograniczenia dotyczące lokalizacji salonów i kasyn są niemal identyczne jak obowiązujące w Polsce, chociaż ostrzejsze. Na Litwie nie można lokalizować salonów na dworcach autobusowych i kolejowych, w portach morskich i rzecznych, ani – co najważniejsze – w sklepach. Zakazana jest także reklama hazardu jako formy rozrywki, możliwych wygranych pieniężnych i rzeczowych. Dozwolone jest natomiast podanie nazwy i adresu firmy – organizatora salonu, kasyna, totalizatora lub punktu bukmacherskiego oraz rodzajów oferowanych w jego lokalach gier organizowanych i liczby automatów. Każda inna reklama, wykorzystująca symbole hazardowe, podlega bardzo wysokim karom.

Nie bacząc na wszystkie trudności, tutejszy biznes hazardowy intensywnie się rozwija, na co pozytywnie wpływają zarówno członkostwo Litwy w UE, jak i kondycja ekonomiczna kraju. W ostatnich dwóch latach PKB na mieszkańca znacznie wzrósł, co korzystnie przekłada się na obroty branży rozrywkowej. W litewski hazard chętnie

lokują inwestorzy z zagranicy, zwłaszcza że osiągają znaczące zyski. Nie przeszkadza im nawet to, że ustawa z roku 2001 była już siedmiokrotnie zmieniana, zaś prace nad nią wciąż nie ustają.

Evgeniy Kovtun

Autor książki „Zasady prowadzenie działalności w różnych krajach na świecie”

P.S.

Automaty do gry kategorii A – z nieograniczona wygraną i stawką, są dopuszczalne wyłącznie w kasynach, zaś automaty kategorii B – z ograniczoną wygraną do 200 litów, maksymalną stawką 1 lita, czasem trwania jednej gry nie krótszym niż 3 sekundy, dopuszczalne są tylko w salonach gry. **W kasynie muszą stać minimum 3 stoły do gry, w tym chociaż jedna ruletka i co najmniej 30 automatów. Natomiast w salonie musi stać nie mniej niż 10 automatów.**

Zgodnie z danymi na dzień 1 stycznia br., na Litwie są: 24 kasyna, 93 salony gry i 112 punktów zakładów wzajemnych. Jedyne salon bingo zamknięto w roku ubiegłym, z powodu nikłego zainteresowania graczy. Do tej pory nie ma totalizatorów. **Biznes rozwija się dzięki temu, że powstają nowe salony gry, w których eksploatowane są automaty kategorii B.**

PODATKI OD HAZARDU PO LITEWSKU

Kwestie podatków od prowadzenia działalności hazardowej reguluje na Litwie osobna ustawa „O podatku loteryjnym i hazardowym” z 17 maja 2001 r. Podatki odprowadzane są kwartalnie (w większości krajów europejskich co miesiąc). Ich wysokość zależy od liczby i rodzaju eksploatowanych urządzeń.

Kwartalne stawki podatkowe od działalności hazardowej na Litwie

Przedmiot opodatkowania	Stawka
Stół do gry	12 tys. litów
Automat do gry kategorii A	1,8 litów
Automat do gry kategorii B	0,6 litów
Punkt zakładów, totalizator, bingo	15 proc. od dochodu

Litewski biznes hazardowy w liczbach (lata 2002 – 2007)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Kasyna	4	11	14	19	24	24
Salony gry	6	22	39	56	71	94
Punkty zakładów	3	61	118	142	119	118
Salony bingo	0	1	1	1	1	0
Automaty do gry kategorii A	169	522	654	836	956	1064
Automaty do gry kategorii B	55	363	597	888	1326	2116
Stoły do gry	28	100	123	152	192	197